

ДОВГИЙ ПОДАЄ ДО СУДУ, АБИ БІБЛІОТЕКА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ НЕ ВТРАТИЛА ПРИМІЩЕННЯ

Київській Публічній бібліотеці ім. Лесі Українки знову загрожує виселення з приміщення. Олесь Довгий, який у лютому, що називається, «відбив» перший наступ на приміщення цієї бібліотеки, зазначив, що має намір надати колективу правову та політичну підтримку, повідомляє прес-служба Київради.

«Представники Блоку Леоніда Черновецького будуть захищати приміщення. Люди обурені, що бібліотеку, яка знаходиться тут з 1972 року, хтось збирається викинути на смітник. Паралельно я планую надати юридичну допомогу колективу бібліотеки для захисту їхніх прав у суді. Не можна допустити, щоб цей культурно-освітній центр було ліквідовано. Двадцять п'ять тисяч киян перебувають на обслуговуванні бібліотеки, у неї багатющі фонди! Як все це можна викинути на вулицю?!» - запитує Олесь Довгий. «Переконаний, що цю ситуацію повинна розв'язати держава і центральна влада. Тому я сьогодні звертаюсь до Президента України, як гаранта дотримання прав громадян, не словом, а ділом втрутитися в ситуацію і дати необхідні доручення насамперед міністру внутрішніх справ взяти під особистий контроль охорону приміщень бібліотеки імені Лесі Українки на вул. Артема», - наголосив секретар Київради.

«ЛЕСИНА» БІБЛІОТЕКА БЛАГАЄ: SOS! СТОЛИЧНА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ЗАВТРА МОЖЕ ОПИНИТИСЯ НА ВУЛИЦІ

№60, середа, 2 квітня 2008

ФОТО РУСЛАНА КАНЮКИ /
«День»

НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ
УЛЮБЛЕНОЇ КИЯНАМИ
«ЛЕСИНОЇ» БІБЛІОТЕКИ ТУТ
УЖЕ МОЖЕ НЕ БУТИ

Інна БІРЮКОВА, «День»

«Допоможіть врятувати нашу бібліотеку! Її разом з усіма книжками збираються викинути на вулицю», — з таким проханням до редакції «Дня» звернувся наш постійний читач, викладач одного із військових вузів столиці Михайло **ВОРОНЦОВ**. За його словами, протягом кількох років він, як і багато його колег, є відвідувачем Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки.

— У фондах бібліотеки налічується понад 270 тисяч документів на різних носіях. Тут належним чином укомплектовано відділи мистецтва, літератури іноземними мовами,

літератури краєзнавчого змісту, літератури про Київ. А ось тут проходять засідання науково-методичної ради, різні мистецькі заходи, презентації книг. А ця зручна пошукова програма «Екслібріс» створена за кошти Фонду Сороса. За грантові кошти також ми змогли встановити для наших читачів інтернет. І тепер нас з усім цим збираються викинути на вулицю, — розповідає **директор бібліотеки імені Лесі Українки Людмила КОВАЛЬЧУК**.

Пані Ковальчук керує бібліотекою з 1964 року, тому знає цей заклад, як рідну домівку.

— Архівні документи свідчать, що 17 грудня 1943 року, через 40 днів після визволення міста, Київрада ухвалила рішення про створення в столиці восьми масових бібліотек. Ще точилися бої, в місті була розруха, а сюди кияни вже несли перші книжки, врятовані від фашистів. Навіть під час війни були потрібні бібліотеки, а нині виходить так, що їх слід закрити? — обурюється вона.

Початок історії виселення бібліотеки сягає 70-х років минулого століття, коли в одному приміщенні поряд із книгозбірнею з'явився сусід — інститут «Союзгазпроект». Тоді ще не було приватної власності, й бібліотека та інститут співпрацювали: працівники бібліотеки проводили культурно-виховну роботу серед співробітників інституту, а ті, в свою чергу, допомагали, чим могли, бібліотеці — транспортом, актовим залом для мистецьких заходів тощо. За словами пані Людмили, справжні проблеми розпочалися в середині 90-х, коли «Союзгазпроект» став відкритим акціонерним товариством, а 1996 року ним якимось чином було приватизоване все приміщення, включаючи й те, що відведене під бібліотеку. Дізнавшись про це, Людмила Ковальчук зверталася до вищих державних органів влади і на певний час конфлікт нібито заладили: Фонд держмайна уклав із ВАТ «Укргазпроект» договір довгострокової оренди терміном на вісім років. Після його закінчення могутній сусід поставив колективу бібліотеки вимогу — або виселяйтеся, або платіть по 15 доларів за квадратний метр.

— Як віце-президент Української бібліотечної асоціації я тоді звернулася в комітет Верховної Ради з культури і духовності, до уряду та Президента. Врешті-решт вдалося укласти договір оренди ще на три роки. Але тепер «Укргазпроект» навіть не вимагає ніякої плати, нас просто попередили: 31 грудня 2007 року останній день роботи бібліотеки у цьому приміщенні. Переселятися нам фактично нікуди: скільки я не просила у столичної влади приміщення для бібліотеки, але так його і не дали, — продовжує розповідь пані Людмила.

Протягом останніх кількох місяців бібліотеку імені Лесі Українки кілька разів відвідували представники «Укргазпроекту». Фотографували приміщення, обмірювали, обговорювали перепланування. А 11 березня цього року відбулося засідання Господарчого суду міста Києва, на якому суддя виніс рішення: виселити.

— Розгляд справи відбувався без нашої участі: ми попросили суд відкласти засідання, доки зможемо відшукати адвоката, але служителі Феміди на це не зважили. Тепер подали скаргу до Апеляційного суду (я дякую адвокатуві

Андрію Федуру, котрий безкоштовно взявся нас захищати), та якщо й там вирішать не нашу користь, то тоді вже не знаю, що й робити далі, — каже пані Людмила.

Окрім столичної влади, колектив бібліотеки звернувся із листом до Президента України Віктора Ющенка, в якому, вказуючи на порушення президентського Указу № 157/2008, яким заборонено позбавлення закладів культури (у тому числі й бібліотек), займаних ними приміщень. Бібліотекарі просять у першого керівника держави захисту та втручання у ситуацію. З проханням врятувати «Лесину» бібліотеку до Президента України Віктора Ющенка звернувся й Герой України, голова Українського фонду культури Борис Олійник, який перед цим неодноразово і безуспішно просив столичну владу зупинити майнові домагання ВАТ «УкрГазпроект». Чим закінчиться ця історія, поки що невідомо. Але хочеться вірити, що справедливість і здоровий глузд все-таки восторжествують.

РОБОТА СТОЛИЧНИХ БІБЛІОТЕК - ПІД ЗАГРОЗОЮ

Центральна міська книгозбірня Києва – публічна бібліотека імені Лесі Українки - має всі шанси опинитися на вулиці. А саме в її приміщенні знаходиться електронна база даних всіх бібліотек столиці.

В середині 90-х частину приміщень книгозбірні приватизувало ВАТ «УкрГазПроект». Досі підприємство здавало їх бібліотеці в оренду. Для її продовження бібліотека зверталася до керівництва газовиків, Секретаріату Президента, Київської міської адміністрації. Однак, схоже, у нових власників «УкрГазПроекту» свої плани на квадратні метри. Вони звернулися до Господарського суду столиці, який вирішив виселити книгозбірню. На судовому засіданні представників бібліотеки не було. Тепер вони спробують оскаржити це рішення в Апеляційному суді, а також звернуться до керівництва Фонду держмайна, яке може вирішити конфліктну ситуацію.

Людмила Ковальчук, директор публічної бібліотеки ім. Лесі Українки: "Фонд держмайна порушив статтю закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу". Там є в статті 14 записано, що якщо приміщення, в якому працює бібліотека приватизується, то орган, тобто Фонд держмайна в місті Києві, який очолює і очолював пан Збуржинський, мав надати бібліотеці або інше приміщення, або їй повинні були збудувати приміщення. Цього не відбулось". //ІСТV

04.04.2008 19:31

Фото: Василь АРТЮШЕНКО *Бібліотека імені Лесі Українки: поки що «відкрита книжка»*

З РЕЧАМИ НА ВИХІД! НП «РАЙОННОГО» МАСШТАБУ: БІБЛІОТЕКУ Й ТЕАТР ПРОСЯТЬ НА ВУЛИЦЮ

Автор: Катерина КОНСТАНТИНОВА Дзеркало тижня №9 8-14 березня

Поки готуємося до Євро-2012, поки вожді нації проводять культурне дозвілля в товаристві «зайки» й «примадонни», поки центр міста ще остаточно не перетворився на суцільний бутик, де-не-де (не дуже й далеко від Грушевського або Банкової) живуть непростим життям скромні трудівники культури, яких поки що... Скажемо відверто: поки що не попросили. У Києві час від часу проводяться громадські акції на зразок «зон культурного лиха». Але саме в цих «зонах» і доводиться жити і знаменитій бібліотеці, і маленькому студійному театру. Втім, нові часи диктують нові звичаї: вже виганяють не тільки з палаців, але навіть із малокомфортних напівпідвальних приміщень. На цю тему — дві історії (не без моралі).

Історія перша. Леся Українка і «газова атака»

Певний час тому в ЗМІ з'явилися звістки від Головного управління культури Київської міської державної адміністрації: «На Публічну бібліотеку імені Лесі Українки здійснено рейдерську атаку... Причина — приватизація підприємством «Укргазпроект» будинку бібліотеки за адресою вул. Артема, 77».

Це центральна міська бібліотека з центральним сервером, яким користуються 138 бібліотек столиці. Це одна з головних бібліотечних установ Києва, науково-методичний центр і центр нових інформаційних технологій.

У фондах бібліотеки — понад 270 тис. документів на різних носіях. Тут належним чином укомплектовано відділи мистецтва, літератури іноземними мовами, літератури краєзнавчого змісту, літератури про Київ.

Але ось у чому заковика... У бібліотеки фактично немає власного приміщення. Вона працює в дев'яти орендованих — у різних районах міста.

Одне з головних приміщень (площею 170 кв. м.) розташоване у відомчому будинку ВАТ «Укргазпроект» по вул. Артема, 77. Ось що каже директор бібліотеки ім. Лесі Українки Людмила Ковальчук:

— Архівні документи свідчать, що вже 17 грудня 1943 р., через 40 днів після визволення міста, Київрада ухвалила рішення про створення в столиці восьми масових бібліотек! У всьому світі такі бібліотеки називаються публічними, тобто загальнодоступними. Мене це схвилювало, адже я сама дитя війни. Подумалося: хіба не було тоді інших проблем? Ще точилися бої, розруха була... І перші книжки надійшли сюди саме 1943-го. Про це свідчать спогади читачів. Вони в мене задокументовані.

Кияни знаходили книжки з приватних колекцій серед руїн. Важко навіть уявити: люди, які сиділи в холодних кімнатах, не палили ці книжки, а приносили їх у районні відділи освіти!

Відомо, що в радянські роки перші поверхи будівель передавали місту для розміщення бібліотек, аптек, магазинів. Будинок на вулиці Артема, 77 — відомче приміщення інституту, раніше він називався «Союзгазпроект». Через конфлікт ми змушені були довго працювати в архівах. І зрештою знайшли техдокументацію на спорудження цього будинку. Там зазначено: саме тут

планувалася бібліотека для дітей. Ми ж переїхали сюди 1971-го, коли відзначалося 100-річчя з дня народження Лесі Українки. Наш сусід-інститут тоді добудовував ще одне крило приміщення.

Увесь перший поверх віддали бібліотеці для дітей. Тоді не було приватної власності. Все було загальнодоступним. Тепер же така боротьба... Негарна, дика.

У 1974 році міське управління культури вперше у Києві провело експеримент зі створення централізованої бібліотечної системи в Шевченківському районі. Міська влада вирішила перенести центральну бібліотеку на цю базу. Тоді в штаті було 35 чоловік, нині — 140. Виявляється, в радянські роки бібліотека й «Союзгазпроект» навіть дружили. Вони уклали договір про співпрацю. Проводили концерти, був спільний хор, художня самодіяльність. Про цей «експеримент» дізналися у верхах. І 1979 року бібліотеку ім. Лесі Українки нагородили дипломом Виставки досягнень народного господарства СРСР.

А 1994 року «Союзгазпроект» став відкритим акціонерним товариством. 1996-го розпочалася приватизація будинку (включаючи всі бібліотечні метри). Тоді й настали тривожні дні.

В якийсь момент конфлікт ніби залагодили: Фонд держмайна уклав довгострокову угоду на вісім років (по 2004-й). Почали говорити, що для бібліотеки треба побудувати спеціальне приміщення. Навіть виділили землю, приступили до проектування. Але 2004-го бібліотека одержала від «Укргазпроекту» попередження про те, що їм не вигідно утримувати бібліотеку за розцінками оренди бюджетних організацій (постановою уряду від 1999 року № 699 була регламентована мінімальна оплата — 1 грн./кв.м за будь-яку площу). «Укргазпроект» бачив інший тариф — 15 доларів за квадратний метр. Ця боротьба плавно перетекла й у 2005 рік.

— Я як віце-президент Української бібліотечної асоціації звернулася тоді в комітет з культури і духовності, в уряд, до президента, — продовжує пані Ковальчук. — І от Фонд держмайна посприям, і ми уклали договір ще на три роки. Але тепер вони вже не вимагають жодної плати, а просто категорично попередили: 31 грудня 2007 — останній день роботи бібліотеки. Та бібліотека — власність киян. Я, найнятий директор, не можу вирішити це питання. Але ж у цьому приміщенні працює адміністрація району, рада директорів Києва засідає, науково-методична рада, проходять презентації книжок, приймання делегацій. Ось, наприклад, недавно були члени конгресу США. Треба ж їх десь прийняти. Тим більше що з 1999 року бібліотека почала освоювати нові технології. Ми здобули грант на 25 тис. доларів від Фонду Сороса, завдяки чому встановили зручну пошукову програму «Екслібрис». Нині безплатно надаємо нашим користувачам доступ до всіх інтернет-ресурсів. Створили власний сайт.

Президент доручив секретаріату вивчити документи з приватизації цього будинку і вжити заходів для захисту прав бібліотеки. Олесь Довгий дав слово, що ніхто не зможе виселити бібліотеку, і він не допустить рейдерського захоплення цього приміщення. Начебто, чимало порушень у приватизації. І в разі, якщо претензії до бібліотеки не припиняться, він

порушить питання про перегляд приватизації й розширення бібліотеки на кілька поверхів.

Останнім часом бібліотеку кілька разів відвідували представники «Укргазпроекту». Фотографували приміщення, обговорювали перепланування... А співробітники одержали листа такого змісту: мовляв, повідомте, на яку площу приміщення ви претендуєте й як збираєтесь її використовувати. Управління культури Києва звернулося до керівництва «Укргазпроекту» з проханням подовжити договір оренди ще на десять років. Цей папір мають підписати три особи — начальник управління культури, директор бібліотеки й керівництво «Укргазпроекту». Поки що є тільки два підписи...

Як стало відомо «ДТ», наступного тижня в Господарському суді м. Києва розглядатиметься питання «про квадратні метри Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки».

ОЛЕСЬ ДОВГИЙ ВІДБИВ ГАЗОВУ АТАКУ. (СЕКРЕТАР КИЇВРАДИ СТАВ НА ЗАХИСТ БІБЛІОТЕКИ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КОТРУ НАМАГАЛАСЯ ВИСЕЛИТИ КОМПАНІЯ „УКРГАЗПРОЕКТ”)

Вечірній Київ. – 2008. – 2 січня.

Учорашня подія вичерпала останні краплини нашого терпіння. Ми неодноразово наголошували на тому, що виселення не тільки бібліотек, а й творчих майстерень є безперечним табу. Те, що вчинили ті люди, нічим іншим, як цілеспрямованою провокацією не назвеш”. Так, оцінюючи нещодавні намагання товариства „Укргазпроект” (що розташоване неподалік) позбавити Публічну бібліотеку ім. Лесі Українки частини приміщення на вулиці Артема, 77, прокоментував ситуацію заступник міського голови О.Довгий. Посадовець заявив, що особисто доповідатиме про цю ситуацію Президентові України, а в разі потреби організує охорону закладу... Стрімкого розвитку ситуація набула ще позавчора. Тоді 6 невідомих осіб намагалися потрапити до відділу комп’ютерних технологій бібліотеки, проте за допомогою правоохоронців цю спробу було припинено. Як виявилось, ще у 1996 році, попри чинне законодавство, заперечення Головного управління культури та Управління комунального майна Київської міської державної адміністрації, товариство приватизувало приміщення, де розташована бібліотека. Із закладом було укладено угоду про довгострокову оренду, де передбачався переїзд бібліотеки лише після того, як для неї виділять сучасні обладнані приміщення, а оплата за оренду становила лише 27 гривень на рік. У кінці 2004 року керівництво „Укргазпроекту” запропонувало нові умови: 79 гривень за квадратний метр на місяць (мотивуючи це ринковими цінами), а у грудні минулого року і взагалі надіслало до бібліотеки листа про розірвання договору. За словами директора бібліотеки Л.Ковальчук, заклад працює у місті з 1944 року, обслуговує наразі майже 25 тисяч киян... Тим часом, будь-які звинувачення працівники компанії „Укргазпроект” відкинули. Начальник департаменту служби безпеки товариства М.Мидянка повідомив „Вечірці”, що будь-яких рейдерських атак з їх боку не було (зазначимо, що в рейдерстві цих панів

ніхто й не звинувачував). „Ми лише оглядали приміщення, суміжні з нашими, а потім директор бібліотеки почала звинувачувати нас у незаконних діях. Ніхто бібліотеку не виселяв і виселяти не збирається”, – заявив пан Мидялко. Втім, розбірливо пояснити мотиви, з яких „Укргазпроект” в односторонньому порядку розірвав договір оренди з бібліотекою, пан Мидялко не зміг”. („ВК”).

ГРОМАДСЬКИЙ СПРОТИВ ВЛАДІ: ЗРОБИ САМ

06 квітня 2008

Роман Винтонив <http://www.podrobnosti.ua/society/2008/04/06/511815.html>

Досі у підтримку сильних світу цього вірять у бібліотеці імені Лесі Українки. Вже написали листи і Президентові, і Прем'єру... Наприкінці січня сюди прийшли невідомі - виселяти. Виявилось, що одне із приміщень бібліотеки приватизували. Однак жіночий колектив зумів утримати оборону.

- Ну, по-перше, ми захищені взагалі. Там у нас грати - бачите? - на вікнах.

Ці 2 кімнати - серце мережі столичних бібліотек. Тут розміщені сервери з інформацією про всі видання, які є у київських книгозбірнях. Саме за ці кімнати точиться боротьба. Приватизували їх без згоди бібліотеки, хоча її як орендаря мали би попередити. Але доводи про те, що розмістити сервери ніде і що це паралізує роботу всіх столичних бібліотек, нікого не обходять.

Людмила Ковальчук, директор бібліотеки імені Лесі Українки:

- Зупиняється робота по опрацюванні всіх нових книжок для 89 бібліотек Києва. Тобто вони не отримують нових книжок до того часу, поки вони не будуть опрацьовані.

Зараз бібліотекарі чекають на результати розслідування прокуратури, яка скаже, чи були порушення під час приватизації. І чи можуть вони далі займати це приміщення. Якщо прокуратура не допоможе, нічого окрім акцій протесту не лишиться...

ЧИТАЧІ ПОСТАВЛЯТЬ НАМЕТИ

СЛОВО ПРОСВІТИ №6, 7-13 лютого 2008 р.

Валентина ДАВИДЕНКО

Київ — батьківщина першої на теренах Європи бібліотеки, заснованої Ярославом Мудрим. Я писала б про це на рекламних щитах чи банерах замість нав'язливої реклами у нашому місті, де сьогодні 138 бібліотек. І рейдерський напад серед білого дня: спроба захопити приміщення відділу нових комп'ютерних технологій головної публічної бібліотеки імені Лесі Українки. Чому за першим сигналом на її захист став голова Українського фонду культури поет-академік Борис Олійник та відомий український письменник Микола Сом, які одразу передали лист Президенту, а не міська влада, сподівалася дізнатися на прес-конференції, що відбулася вже після кількох спроб виселення бібліотеки. Голова управління культури Києва Світлана Зоріна, як стало зрозуміло, знає про всі митарства цього колективу в протистоянні з нападниками. І висловилася слушно: “Ми не можемо

називати столицю європейським містом, якщо там не буде дуже гарної сучасної бібліотеки. І справді, в плані міста є будівництво бібліотеки. Якби не Євро-2012 (що теж дуже важливо для Києва й України), то до 2012 року цю бібліотеку побудували б. З 1972-го бібліотека розташовується в цьому приміщенні, 1995-го було прийнято закон про бібліотеку і бібліотечну справу, адже інакше неможливо було б зберегти бібліотечну мережу Києва. У законі записано, що у випадку приватизації будівель, споруд, приміщень, де розташовані бібліотеки, що є у державній або комунальній власності, та за відмови власника надавати займані бібліотеками будівлі, органи, що приймають рішення про приватизацію цих будівель, споруд забезпечують бібліотеки будівлями, приміщеннями, збудованими за спеціальними проектами, або іншими упорядкованими приміщеннями, що відповідають умовам обслуговування користувачів бібліотек і зберігання бібліотечних пунктів. 1996 року ВАТ “Укргазпроект” приватизувало, незважаючи на цей закон, приміщення. На той час Фонд держмайна міг би відокремити бібліотеку і залишити в комунальній власності. Але приватизація відбулася таким чином, що це майно також приватизувало ВАТ “Укргазпроект”. Однак було підписано договір довгострокової оренди, за яким бібліотека повинна розташовуватися у цьому приміщенні доти, доки місто не збудує нового. Ця оренда тривала до грудня 2007 року. Тоді ж директор отримала повідомлення, що угода розривається, і бібліотека повинна залишити приміщення. ВАТ “Укргазпроект” кілька разів змінило власників і, звичайно, порушує законодавство, тому що приватизація була надана з правом довгострокової оренди. Ми звертаємося до всіх, щоб бібліотека розташовувалася тут, доки не збудують нового приміщення”.

З’ясував суть справи, за його ж словами, і секретар Київради Олесь Довгий, який приїхав на зустріч із журналістами: “Учорашня подія — та крапля, яка переповнює чашу терпіння. Як представник київської влади я десяток разів зустрічався з представниками всіх національних спілок, ми наклали табу на будь-яке виселення не тільки бібліотек, а й творчих майстерень. Є відповідний указ Президента, рішення Київської міськради, що будь-яке відселення, відчуження майстерні, бібліотеки, галереї, соціально спрямованого закладу можливе лише за письмової згоди голови спілки, з розумінням того, що структура переселяється в поліпшені умови. Попри ці наші рішення, здається, діє якась провокативна база, група шкідників, яка дестабілізує ситуацію задля дискредитації влади. Гарантую, що доки є нинішня влада і я депутат, жодної дії до цієї бібліотеки і до будь-якої іншої не буде вчинено. Якщо потрібно, буде наша охорона — моя особиста, намети нашої політичної сили. Дивно, що коли такі дії відбуваються, немає жодного з опозиціонерів. А після того вони одразу з’являються зненацька, як завжди, з телекамерами. Розглядаю це як провокацію. Я з’ясував суть питання, і хоч Фонд держмайна погоджував цю ситуацію, я вже направив звернення до глави уряду, до голови Фонду держмайна накласти вето, щоб не допустити ніяких змін у становищі бібліотек, окрім як на краще. Я особисто буду гарантом цього. У матеріалах про приватизацію, які ми подивилися, є дуже багато питань до власників будівлі”.

Завершив свій виступ секретар міськради пропозицією працівникам бібліотеки посилати всіх, хто зазіхатиме на це приміщення. Після паузи весело уточнив: “до мене... Я розберуся”. На жаль, ні він, ні голова управління культури запитань від журналістів не чекали, переадресувавши їх директорові бібліотеки, яка, мовляв, ситуацію знає краще за всіх, а самі залишили прес-конференцію, пославшись на зайнятість. Воно й справді так, пережитим могли поділитися лише очевидці, бо всі ці напружені дні працівники бібліотеки боялися залишити приміщення, щоб туди не вломилися нападники. Але чому за повної поінформованості міська влада не вжила дієвих засобів захисту закладу одразу при перших спробах і погрозах, і лише рішучий крок голови Українського фонду культури привернув увагу найвищої влади до проблеми — це запитання зависло в повітрі, й до нього потім повернувся у своїй репліці письменник Михайло Шевченко. Та спершу директор публічної бібліотеки Людмила Ковальчук розповіла про історію закладу, якому віддала 43 роки життя.

“Рішенням київської влади 17 грудня 1943 року було створено перших вісім публічних бібліотек у Києві — на сороковий день звільнення міста від ворога, коли ще весь Хрещатик і центр міста було зруйновано. Є спогади наших читачів, як потрапили сюди перші книги, — з дахів зруйнованих будинків. Коли поверталися з евакуації голодні люди, вони приносили книги у відділі народної освіти — так було закладено фонд нашої бібліотеки. Хочу написати її історію. Колектив як вощину ліпив наше велике господарство. 1974 року на базі бібліотеки вперше було поставлено експеримент з централізації бібліотек, що дало змогу надавати більше послуг користувачам. А 1972-го, коли готувалися до цього експерименту, нам потрібні були додаткові приміщення. Київська влада надала бібліотеці ордер на приміщення, яке було у відомчому будинку Інституту “Союзгазпроект”. Ордер ми передали інституту, і він став підставою першої угоди на господарське обслуговування. З цим колективом з 1972 року в нас дружні стосунки — спільна художня самодіяльність, ми створили хор, який завжди був гостем бібліотеки. Наш договір про співпрацю було представлено на ВДНГ СРСР, і ми одержали нагороду. Закон сьогодні визначає основну функцію бібліотеки — реалізувати конституційне право громадян на вільний доступ до інформації. Це міжнародна норма. У статті 19 Декларації прав людини кожній людині на Землі гарантовано вільний доступ до інформації. Наш фонд має понад 270 тисяч зразків на паперових носіях, безоплатно ми надаємо доступ до всієї законодавчої бази України одразу ж після реєстрації документа, до англійських та українських журналів.

З 1992 року бібліотека почала запроваджувати нові технології. Вона представлена в мережі Інтернет, цілодобово забезпечено доступ до наших інформаційних систем. Бази даних інших бібліотек сходяться в нашу мережу. У наших фондах зберігаються багаті колекції, і є потреба у всіх восьми приміщеннях. У відділі мистецтв, наприклад, безцінна колекція Сержа Лифаря, Івицького, Китастого. Тому нам є що захищати.

1996 року відбулася приватизація приміщення “Укрнафтогазом”, і зі зміною керівництва почалися проблеми: або виселення, або непомірна оплата. Позавчора шестеро невідомих спочатку обстежили приміщення з

двору, а потім почали добиратися до дверей, плануючи вийняти кодовий замок. Злякана дівчина-чергова зателефонувала у приймальню, ми вибігли, викликали міліцію, повідомили в управління культури, і таким чином зупинили замах на бібліотеку .

Сподіваємося надалі спокійно працювати, адже ми надаємо високий рівень послуг. Прошу не залишати нас, розв'язати проблему, щоб бібліотека могла працювати доти, доки не перейде в нове приміщення. Інакше це зупинить доступ користувачів до світових інформаційних ресурсів, електронний облік читачів. Бібліотека виконує функцію соціального захисту, бо дуже багато людей не має доступу до комп'ютера чи не може передплатити газету. А бібліотека отримує 650 найменувань”.

Як завжди делікатний, але рішучий у своїй позиції Борис Олійник був лаконічним: “Складається враження, що це цілеспрямована акція. Добре розумію Світлану Зоріну й Олеса Довгого, які вважають, що це перекидання на міськраду, але ж тоді міськрада повинна одразу реагувати на будь-який випад. За першим сигналом ми з Миколою Сомом написали лист до Президента, я його вручив Юрієві Петровичу Богуцькому, який з розумінням поставився до проблеми і одразу передав його в Секретаріат Президента. Але доходить до того, що Президент повинен ледь не щодня сам зупиняти вандалів, щоб не виселяли художників, письменників. Здається, що це лінія фронтального прицільного удару по культурі. Я не істерик і знаю, що ми ж таки на своїй землі. Можливо, хтось не розуміє цього, то треба пояснити, що таке українська культура. Але будьте пильні, шановні колеги, ми не знаємо, з якого боку чекати нападу. А тим, хто послав цих рейдерів, скажемо, що якщо і далі так діятимуть, доведеться засвітити їхні імена. Тому ми повинні порозумітися, і тим, хто приїхав з іншої держави, пояснити, що таке Україна, бо навіть у розрізі прав людини, коли всі можливості вичерпані, народ має право захищатися”.

У цій історії кримінальні прикмети з'явилися ще до перших спроб виселення. На час приватизації приміщення чомусь зник ордер, за яким вселялася бібліотека . Сподіваємося, для детективів це не найскладніша справа, бо, за словами письменника Михайла Шевченка, у міськради достатньо підстав ініціювати порушення кримінальної справи за фактом викрадення майна.

“Я не згоден з Олесем Довгим — люди, які мають намір увійти сюди, підуть не туди, куди ви їх пошлете, а куди надумалися. Тому до цього питання не можна ставитися легковажно.

Була постанова, яка розділила майно на державне і комунальне, тому все, що ви одержали за ордером, перейшло у майно комунальне. І для того, щоб Фонд держмайна міг приватизувати для “Укргазпроекту” це приміщення, треба, щоб було відповідне рішення Київради. Якщо його немає, то сьогодні вона повинна ініціювати порушення кримінальної справи за викрадення її майна. І тоді проблема з купівлею приміщення набере іншого характеру, акт купівлі-продажу визнають недійсним. Комунальне майно належить вам згідно з ордером. Кожний злочинець вчиняє злочин у тиші, бо ніхто не бачить і не б'є по руках. Потрібно одразу оприлюднювати ці імена, щоб усі знали, хто це розпочав, і що збирається робити”.

І останнє, що, здається вселяло надію в директора і працівників у цій зловісній ситуації — підтримка читачів, які прийшли на прес-конференцію разом із журналістами і пообіцяли стати на охорону улюбленого закладу. Моя ж пропозиція незмінна: через банери на будинках почати доступний лікнеп для рейдерів. “Київ — батьківщина першої в Європі бібліотеки”.